

Oponentský posudek na absolventskou práci Michala Blechy:

Sdílet empatii

Úvodem svého oponentského posudku je třeba říci, že jsem finální podobu obhajované diplomové práce Michala Blechy neviděl. Vycházím tedy pouze z dosavadních konzultací a vlastních představ o pravděpodobné formě a obsahu audiovizuálního díla.

Východiska pro diplomovou práci, či spíše pro Michalovo zakončení studií na AVU, nemají úplně snadnou pozici. Již nyní je přesvědčen o tom, že jeho další směřování v profesním životě nebude udržovat pevnější sepětí s uměním, respektive se snahou o vlastní, kontinuální uměleckou tvorbu.

Osobně považuji za důležité vést na škole diskuzi o významu uměleckého vzdělávání, které nutně nemusí směřovat absolventy a absolventky výlučně k dráze umělecké profese. A přestože je tato diskuze na půdě uměleckých škol vedena již delší řadu let, stále je tento fakt vnímán spíše jako utrpení, ústící často v logicky frustrující absolutoria a stigma ne příliš úspěšného studentstva. Přitom jeho důležitá a potřebná tematizace by mohla zajímavě vykristalizovat leckdy v jistě překvapivé a tvůrčím způsobem propracované ročníkové či diplomové práce. Namísto toho se povětšinou setkáváme s pracemi zástupnými, které mají tuto frustraci z nenaplněných očekávání svého okolí tzv. vyvést do klidu světa tam venku, kde bude konečně možné svobodně dělat něco jiného.

Případ Michala Blechy je v tomto ohledu někde na půli cesty. Ve světě umění a tvůrčího kulturního života se vcelku přesvědčivě udržet chce a určil si i dávno svoji jasnou roli. Jako kameraman, který dlouhodobě a svědomitě pracoval na jistém a pevném ovládnutí širokého spektra vizuálních možností pohyblivého obrazu, má za sebou celou řadu úspěšných a důležitých spoluprací na poli současného umění. Dokáže být významným spoluautorem vizuální podoby díla a odvážným experimentátorem při práci s kamerou. Obsahovou či koncepční stránku věci raději přenechává na dalších spolupracujících osobách, ovšem i ty si často vybírá a spolupráci mnohdy sám přímo iniciuje. Je vcelku pozoruhodné, že v kontextu s výše jmenovanými fakty si Michal, v takto nastaveném prostředí, vybral pro svou diplomovou práci spolupráci s aktéry ze světa současného tance a choreografie, které jsou pro něj - podle konstatování v teoretické obhajobě práce - „velice vzdálené“. Nicméně se i přesto pokouší v této neočekávatelné a pro autora vesměs neprobádané oblasti přijít s experimentálním postupem, který by mohl odpovídat jeho představám o těsném a živém propojení pohyblivého těla s pohyblivým obrazem.

Aktivistický obsah zamýšleného audiovizuálního díla, který svou sílu a společenský apel těžší z centra hnutí za klimatickou spravedlnost a ukončení těžby fosilních paliv, může být velice zdařilou a sugestivní výpovědí o nutnosti globálních změn. Avšak zrovna tak, díky poměrně riskantnímu spojení s tanečním projevem, může snadno sklouznout k banální koláži patetických a vyprázdněně estetizovaných výjevů.

Inspirační zdroj ve videu This is America, amerického rappera Childishe Gambina, které nechává nejpodstatnější sdělení či výjevy plynout jakoby na pozadí „hlavního děje“ nicméně předznamenává způsob, jakým Blecha plánuje obrazové situace stavět a tedy záměrně znesnadňovat divákovu pozici.

Propojení experimentálního přístupu k pohyblivému obrazu ve spojení s takto konstruovanou taneční choreografií a společensky závažného tématu je pro mě, při všech dosavadních zkušenostech se (spolu)pracemi Michala Blechy natolik zajímavé, že jsem z pozice oponenta ochoten přistoupit na návrh hodnocení této práce lepší známkou z horšího konce, tedy „dobře“, aby bylo možné její kvalitu skutečně zhodnotit až po diskuzi při samotné obhajobě.

V Praze dne 3.9. 2020

MgA. Jan Rous